

XX.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Fæste- og Lejehuse.

(Afgiven af Folketingets Udvalg den 22de Februar 1901.)

Der er i Udvalget opnaaet Enighed, og det er derfor hele Udvalget, der indstiller en ny Affattelse af Forslaget til Vedtagelse.

Det oprindelige Forslag gik ud paa, at intet Hus paa Landet med Fordtilliggende af over 2 Skæpper Land maatte bortlejes paa mindre end 12 Aar, og at saavel Lejeren af et saadant Hus som den, der fæstede det paa Livstid, skulde have Erstatning for Forbedringer, som i hans Besiddelsestid iværksattes paa Huset eller Lodden.

Heri foreslaas indført følgende Hovedændringer.

Det lange Lejemaal er opgivet. Til Gengæld er foreslaaet, at de Huse, der stedse have været Fæstehuse, skulle vedblive at være det og nyde godt af samtlige de Begunstigelser, som Lovgivningen har indført for Fæstegaarde, altsaa især 1) Ret til Erstatning for Forbedringer, som Fæsteren har udført i sin Besiddelsestid, 2) Ret til at faa tilbagebetalt saa mange Tredivtebele af Indfæstningen, som der mangler Aar i, at Fæsteren har haft Huset i tredive Aar, 3) Ret for Fæsterens Arvinger og Vo til at henses med Huset til 1ste April Aaret efter Dødsfaldet.

Der er her i Landet ca. 6,000 Fæstehuse, og selv om de ikke alle rammes af Forslagets § 1, vil dens Bestemmelser dog sikkert være et væsentligt Gode for flere Tusinde Familier. Den vil ikke skade det arbejdende Landbrug. Der er i Paragraffens Slutningsbestemmelser draget Omsorg for, at den heller ikke vil kunne genere de store Godsbesiddere. Det er derfor at haabe, at denne retfærdige og humane Bestemmelse ikke vil møde Modstand fra nogen Side.

Ved denne Bestemmelse standses den for Husmandsstanden skadelige Udvikling, at Husene i stedse stigende Grad udlejes i Stedet for at bortfæstes. Idet der henvises til den om dette Forhold meget oplysende Beretning, som den 23de April 1900 afgaves af Folketingets Udvalg angaaende Forslag til Lov om Fæste- og Lejehuse, skal her blot mindes om, at Resultatet af den statistiske Opgørelse over Forholdet paa et meget betydeligt Antal af Landets større Godser viser, at der Aar 1900 paa disse Godser var 7,259 Fæstehuse færre og 1,327 Lejehuse flere end i 1848. Selv om Selveje har taget stærkt til, er altsaa dog utvivlsomt Lejeforholdet blevet mere udbredt